14e JAARGANG — CURAÇAO DEN 30sten OCTOBER 1897. — No. 722

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl. 0,50 voor elken regel fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAL N.º 129

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagar padilanti.
Palugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba fl 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,20.
Un anuncio di 1 té 7 regel fl. 0,50, cada regel mas fl. 0,07½.

Curaçao, 29 October.

DE TROONREDE.

Pleegt steeds het Koninklijk Woord, waarmede de werkzaamheden der Staten-Generaal in Nederland geopend worden, met geheel bijzondere belangstelling te worden aangehoord, wanneer een nieuw Ministerie de verantwoordelijkheid voor het Bewind heeft aanvaard, omdat dan in dat Koninklijk Woord gemeenlijk de gedragslijn wordt getrokken, welke de Regeering zich voorstelt tot richtsnoer harer handelingen te stellen, of althans een programma wordt aangegeven der werkzaamheden voor de allernaaste toekomst, waarvóor het nieuwe Kabinet de Koninklijke goedkeuring heeft verworven ...... met nog grooter belangstelling dan in gelijke omstandigheden werd de Troonrede ditmaal in het moederland te gemoet gezien.

De oorzaak dier belangstelling... het is wel niet noodig, daar lang bij stil te staan. De breede uitbreiding van het Kiesrecht, die aan deze Kamer het aanzijn schonk, de hevige strijd bij de stembus van Juni gestreden en waarbij de overwinnaar zulke nobele wapenen bezigde, het optreden van een Kabinet, voortgekomen uit een coalitie, welke zich zelve als de anticlericale heeft gestempeld... inderdaad redenen te over, om vol verwachting uit te zien naar den inhoud van het Koninklijk Woord, dat de Souverein zich naar constitutioneele usantiën door Zijn verantwoordelijke Raadslieden in den mond pleegt te doen leggen, en waarop het *om die reden* volkomen geoorloofd is — als die Raadslieden en niet den Souverein treffende — critiek uit te oefenen.

Daartoe overgaande geven wij eerst de Troonrede hier in haar geheel weer, en vervolgens zullen wij trachten hetgeen daarover van Katholieke zijde wordt gezegd, kortelijk saam te vatten.

Bij den aanvang van dit zittingsjaar is het Mij aangenaam U ter behartiging van 's Lands belangen opnieuw bijeen te zien.

Worden Mijne dierbaarste wenschen en die van het Nederlandsche Volk vervuld, dan zal vóor het einde van dit zittingsjaar Mijne Beminde Dochter de Regeering aanvaarden.

De algemeene toestand, zoowel in het moederland als in de koloniën, is in menig opzicht bevredigend.

In handel, scheepvaart en nijverheid is uitbreiding merkbaar.

Hier te lande was de oogst van onderscheidene gewassen gunstig. Door de heerschende ziekte onder het vee en de daaruit voortvloeiende belemmering van den vee-uitvoer wordt nochtans groot nadeel geleden.

Op Java heeft de suikerindustrie te kampen met moeilijkheden.

De betrekkingen met de buitenlandsche Mogendheden blijven van den meest vriendschappelijken aard.

Zee-en landmacht vervullen hare taak met ijver en opgewektheid.

Aan den moed en de volharding van het Nederlandsch-Indische leger, door de vloot krachtdadig gesteund, breng Ik warme hulde, de offers diep betreurende, die nog steeds gevergd worden om in Atjeh, ten bate van rust en vrede, onze macht duurzaam te vestigen.

Gewichtige arbeid wacht U in dit zittingsjaar.

Een wetsontwerp tot afschaffing der dienstvervanging bij de militie, als voorbereiding van de hervorming der levende strijdkrachten, hoop ik U eerlang aan te bieden.

Vereeniging van de zorg voor de landbouwbelangen bij één Departement van Algemeen Bestuur wordt U voorgesteld.

Wetsontwerpen zullen U worden aangeboden tot betere bescherming en berechting van kinderen en jeugdige personen, tot regeling van den leerplicht en tot wettelijke verzekering van werklieden tegen de gevolgen van ongevallen in bepaalde bedrijven.

Weldra bereikt U voor Nederlandsch-Indië een ontwerp mijnwet, benevens een voorstel betreffende het uitvoerrecht op suiker.

De ontwerpen betreffende het Militair Strafrecht en de Krijgstucht worden opnieuw ingediend.

Wetsvoordrachten tot verbetering van maatschappelijke toestanden, met name betreffende de volkshuisvesting, den arbeid en het armwezen, zijn in bewerking.

Aan versterking der Rijksinkomsten door wijziging van het tarief van invoerrechten met behoud zijner bestaande grondslagen wijd Ik Mijne aandacht.

Op Uwen ijver en Uwe toewijding tot volbrenging der veelomvattende taak, die op U rust, blijf Ik bij voortduring staat maken.

Mogen Uwe werkzaamheden, onder Gods zegen, strekken tot welzijn van ons dierbaar Vaderland!

In naam der Koningin, verklaar Ik de gewone zitting der Staten-Generaal te zijn geopend.

En nu in 't kort de indruk, dien deze rede bij de Katholieken gemaakt heeft:

De Troonrede heeft de Katholieken ten deele *niet*, voor een klein, maar belangrijk deel *zeer* verrast. Voor zoover zij hen niet verrast, beschaamt zij ook hun vrees niet, maar levert het bewijs, dat die volkomen gerechtvaardigd was. Voor zoover zij wel verrast, kan zij zelfs bevredigen.

Bevredigen ten minste alweer voor zoover men, naar de spreuk der Ouden, de Grieken mag vertrouwen...."zelfs al brengen zij geschenken."

De Troonrede schijnt, wat betreft haar Regeeringsprogram, naar tweeërlei patroon der stembusleuzen van Juni geknipt. Naar dat der anti-clericalen en naar dat der anti-liberalen. Voor zoover de snit der eersten gevolgd is, verrast zij in geenen deele, maar doet het ergste vreezen. Voor zoover zij het laatste model tot voorbeeld koos, verbaast zij in hooge mate en stemt, onder "Voorbehoud van Boedelbeschrijving", tot bevrediging.

Allerminst verrast noch bevredigt de Katholieken natuurlijk de paragraaf — nummer één der lijst — waarmede het program van actie wordt ingezet. De invoering van den Persoonlijken Dienstplicht met al den aankleve van dien staat dus voor de deur. Met al den aankleve van dien, want het is slechts een voorspel, dat *tot voorbereiding der hervorming van levende strijdkrachten* dienen moet. Een beteren indruk zou wel op de meerderheid der natie een antwoord gemaakt hebben op de vraag, in de defensie-paragraaf van het Katholiek Programma gesteld: Of met 20 millioen de grens der uitgaven voor defensie niet bereikt was? Want geld zullen die hervormingen, waarvan de afschaffing der plaatsvervanging voorspel is, zonder twijfel kosten. Veel geld zelfs! Even weinig verrast en bevredigt natuurlijk de aankondiging van Leerplicht. Te minder nog waar zij van dit Ministerie uitgaat, dat twee beslist

---

FEUILLETON.

Complice di un Dokter.

(Fin.)

— Mi a haci toer cos pa bo pa motiboe di Henriette. Algun tempoe pasa mi a busca un esposo pé, ma den nos posicion no tabata un trabao fácil. Mi tabatin mester di un homber koe mi por a confia, un gentleman pa nacementoe i caracter, un homber koe lo stimé percura pé, un hende koe no tin familia pa interveni den nan of doena consegoe. Mi ta keré koe mi a haja es koe mi tabata busca.

Mi a siguré koe lo mi haci toer cos pa hustifica su eleccion. El a sagudi cabez i el a sigi.

— Mi no tabatin amigoe. Aunké mi tabatin algun placa no tabata fácil pa mi a haja es homber koe mi tabatin mester, koe lo por casa coe né, sin conocé mi bida pasadó i koe lo casa coe ne també sin hací ningun pregunta manera bo a hací. Segun mi a tendé, bo ta un dokter koe ta poco dia haja su diploma i koe ta den un circunstancia dificil; mi a informa di bo manera mi a informa di otronan, koe no tabata completo den un of otro cualidadnan, koe mi tabata exigi. Es ora ai mi a combida bo na mi cas. Bo a satisfacé mi, i mi ta keré koe lo no duel bo es paso koe bo a toema.

— Mi a bisé koe mi ta di mes idea.

— Mi ta masjar contentoe di tendé, é dici. I awor priminti mi koe nunca Henriette lo sabi loké mi ta bai conta bo. Mi a primintié.

— Priminti, koe nunca lo bo bisé, i koe semper lo bo ta mescos pé, manera bo ta te awé. E ta un bon mucha. Mi a percura pa boso caba, i despues di awé lo boso no mira mi mas. Mi a keda spantar ta miré, i el a doena mi su manoe.

Priminti, loké mi a pidi bo, pa toer loké ta santoe pa bo, priminti.

— Mi a tené su mân i mi a cumpli na su deseo.

— Pakiko nos lo no bolbé mira bo? mi a puntré ora el a bolbé sinta.

E tabata hari; despues el a cohé un pen riba su mesa, el a skirbi riba un envelop i el a doena mi.

— Ta kiko esai? el a puntra mi; i morto spantar mi a keda mira es koe el a skirbi.

— Ta mi firma, mi dici. Tabata mi firma exactamente.

— Esai ta falso, no ta berdad?

— Si, ma. mi no ta comprendé kiko é ta nifica;

— Su nificasion ta masjar clar, mi amigoe, i el a tira su pida sigá afó. Ma ta mi profesion — mi profesion ta traha firma falso.

Un silencio sepulcral a sigi.

Sharp a coeminza hari, mientra koe mi tabata sinti mi, manera un hende koe nan a bacia un tobo di awa frioe riba su cabez. Mi por a papia solamente: Bo ta traha firma falso!

Tendé. Bo sabi naturalmente, koe Henriette su mama ta mi roeman. Nos familia tabata asina pober koe froeminga, i mi tata un domi muy exacto, tabata obligá di poné mi na un kantoor, siendo mi ainda masjar chikitoe. Lo mi no conta bo mucho cos, ma lo mi bisa bo noema koe mi talento di pinta i skirbi a haci mi sin amigoe promer koe mi tabatin ni diez i siete anja. Pa mi bisa enteramente berdad, mi a pasa mi anjanan di hubentud den prison. Henriette no sabi nada di esainan i ningun miembro di mi familia no tabata sabi nada di mi hopi anja, té koe mi a bin auxilia mi roeman despues di morto di es Bossers bieuw, pasobra é tempoe ai mi tabata na bon estado. Bossers no tabata den un aseguro di bida, i el a larga mi roeman den un estado desgraciado. Noticia ta circula koe ta na América mi a traha duro i gana mi fortuna, ma ta mentira. Tem mi a sali for di prison, mi a asocia mi coe dos otro criminal di capacidad i aunké semper nos a salba peligro, toch nos no tabata mucho trankil. Desde koe Henriette ta biba cerca mi (manera bo sabi, ta un anja koe su mama a moeri) a drenta un miedo koe un ora pa otro i pa cualkier causa, un cos por socedé mi, i pa esai mi a trata di percura pa porvenir. Mehor mi kier moeri, si é sabi kende su tio ta. Gracia pa bo intervencion, awor lo é no haja sabi nunca. Aki un dos dia lo bo tendé koe mi a bai. Anto lo mi moeri (oficial) i lo bo no tendé nunca mas un cos di mi. Ta na bo encargo awor pa Henriette no comprendé nada di es asunto aki. Bo a casa coe un muger koe di toer manera ta digno di bo.

Un batimentoe na porta i mi hoben esposa a drenta. Mi a sinti mi un poco fatigá i mi ta keré koe mi cara lo a traiciona mi.

— Mi a papia bon coe Jan, Sharp dici coe mi esposa. Despues é dici coe un tono serio: Lo é stima bo i percura pa bo, manera mi a stima bo i percura pa bo. El a priminti mi, Henriette a cohé braza. Es homber ai a sinjé stimé. Sjers a bin para dilanti cas, i Sharp no a doena mi ocasion di papia un bez mas coe né. Lagrima tabata bacia for di su wowo. El a drenta sjers, el no a doena mi manoe, solamente el a poné mân riba mi scouder i dici: Corda.

***

Hopi anja a pása i ainda mi ta biba na Amsterdam. Mi nomber tabata jamar coe honor den mundoe di médiconan. Henriette i mi jioenan, homber i muger tabata apreciar i stimar den principal circulonan di sociedad.

Sin embargo tabatin momento, ora mi ta sol den mi kamber di estudio, mi cordamentoe ta bai un hopi anja atrás, i mi concenci ta bisa mi, koe mi suceso ta fundar riba habilidad di un hende, koe tabata traha firma falso, koe toer mi titulonan, pompa, aprecio, mi ta cómplice di es homber stranjo, koe a desaparecé for di mi bida, es anochi koe mi a toema despedida di djé na Villa Rosa, asina tantoe tempoe pasá. I mi ta corda mucho bez ainda, com mi por haci esai bon.

——— o ———

anti-clericale onderwijsmannen in zijn midden telt, twee tegenstanders der Pacificatie van '89, waarvan één het wetsontwerp zal samenstellen.... te minder is er onder die omstandigheden kans op, dat een ontwerp tot invoering van Leerplicht voor eenig Katholiek aannemeiijk zou wezen.

Dit alles echter....het werd gevreesd en was verwacht.

De Nederlandsche Maagd gaat eerlang in een keurslijf van plichten geregen worden, zóó engsluitend, dat haar de adem dreigt te stokken. Alleen de stemplicht, die wellicht eenmaal bevrijding geschonken had, werd niet geduld.

Ook de veel besproken Landbouwafdeeling is geen verrassing. Indien men den landbouw echter hulp meent te verschaffen door ambtenaren onder één dak te brengen en door wandelleeraars baantjes te bezorgen, zal men zien dat men het glad mis heeft. De Hollandsche landbouw vraagt iets anders dan theoretische bureaucratie. Hij vraagt practische uitkomst in den steeds klimmenden nood.

Beteren indruk maakt natuurlijk de toegezegde *betere bescherming en berechtiging van kinderen en jeugdige personen.* Vooral indien daarbij naast de zedelijke en stoffelijke belangen dier jeugdige personen ook op de verdediging der samenleving tegen de bandeloosheid van het aankomend geslacht gelet wordt.

Men zal zich echter herinneren, dat juist die betere bescherming en berechtiging der jeugd tot de voornaamste punten van de sociale en juridische paragrafen van het Katholieke Program behoorden.

Hetzelfde geldt van de aangekondigde Ontwerpen betreffende Arbeid en Volkshuisvesting. Het is waar, ook de liberalen hebben laatstgenoemde quaestie steeds vooropgesteld, maar geen partij deed zulks met meer nadruk dan juist de katholieke. *Het woningvraagstuk in zijn vollen omvang* luidde het in het programma der Katholieken. Of een Armenwet, van deze Regeering uitgaande, op den steun der weldenkenden zal kunnen rekenen? Naar katholieke opvatting buiten kijf niet, indien zij de basis verlaat, waarop de huidige Armenwet berust.

In het algemeen blijft de vraag, reeds bij haar optreden van Katholieke zijde tot deze Regeering gericht: Zal zij op sociaal gebied iets tot stand kunnen brengen van genoegzame beteekenis om ons te bevredigen, zonder daarbij op schromelijke wijze 's lands geldmiddelen in verwarring te sturen?

De tijd zal uitwijzen, dat het antwoord op die vraag ontkennend luiden moet. Er is te vreezen, dat de meerderheid, die onder de leuze anti-protectie de clericalen bestookt heeft, op dit punt niet dan lapwerk zal kunnen leveren, zonder het land met schuld en lasten te overladen.

In verband daarmede vervulde de eenige financieele paragraaf uit de eerste Troonrede onder verantwoordelijkheid van het Ministerie-Pierson uitgesproken de Katholieken met grenzenlooze verbazing en deze was daardoor tevens voor hen, onder het gestelde voorbehoud der Ouden: stof tot bevrediging.

Hoe nu: het anti-protectionisme onder premierschap van den theorie-man Pierson tot het Bewind geroepen, gaat versterking zoeken van 's Rijks middelen door wijziging van het tarief van invoerrechten?

En toch....wie zijn oogen niet gelooven wil, herleze....het staat er met tergende duidelijkheid:

Aan versterking der Rijksinkomsten door wijziging van het tarief van invoerrechten met behoud zijner bestaande grondslagen wijd ik Mijne aandacht.

Indien het niet in 's lands belang een zoo verblijdend verschijnsel geacht mocht worden, zou men het, na het gebeurde bij de Juni-verkiezingen, een grenzenlooze onbeschaamdheid noemen bij den overwinnaar, den Souverein voor te stellen deze woorden uit te spreken.

Thans behoeft men daar niet op door te gaan. Men kan zich thans verheugen in het feit, dat de tegenstanders met wat zij bestreden hun nut willen doen. Zie men wat zij op dit stuk in het schild voeren. Sla men hen gade met wantrouwende waakzaamheid maar zonder vooringenomenheid, opdat zij in de gelegenheid zijn te toonen, wat hun daden in den *stuurstoel* beteekenen.

Wat in deze Troonrede wederom duidelijk in het licht treedt, is de echt constitutioneele zin, welke H. M. de Koningin-Regentes bij alle Regeeringsdaden bezielt.

Deze Troonrede, de laatste vermoedelijk door H. M. uitgesproken, levert weer het bewijs, dat de Vorstin volkomen begrijpt, wat de politieke eischen van het oogenblik vorderen. Gedurende Haar geheele Regentschap heeft H. M. getoond, hiervan een levendig besef te hebben en, evenals wijlen Koning Willem III, heeft Zij der jeugdige Koningin een eerbiedwekkend voorbeeld van gezonde constitutioneele opvatting voorgehouden, dat Koningin Wilhelmina buiten kijf tot richtsnoer Harer regeeringsdaden stellen gaat, indien *vóór het einde van het zittingsjaar, de dierbaarste wenschen* van H. M. de Koningin-Regentes en van het Nederlandsche volk zullen in vervulling zijn gekomen en onze jeugdige Koningin zelve de Regeering zal aanvaard hebben.

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

Gouvernementsbesluiten.

Bij Gouvernements - beschikking dd. 28 dezer maand N°. 740 is:

1°. aan den Heer J. H. M. ELLIS op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als Wijkmeester van de 4e. Wijk, Overzijde, onder dankbetuiging voor de diensten, door hem in die betrekking bewezen.

2. de Heer R. DE LANNOY, benoemd tot Wijkmeester van de 4e. Wijk. Overzijde.

Kerkelijke berichten.

Z. D. H. Mgr. J. J. A. VAN BAARS, Apostolisch Vicaris van Curaçao, zond deze week een belangrijk schrijven aan zijne onderhoorige Geestelijken. In het Hollandsch vertaald luidt het officieele Latijnsche stuk als volgt:

Z. H. Paus LEO XIII gaf den 18den April van dit jaar een Apostolische Breve uit, waarbij Hij voor alle bisdommen en rechtsgebieden van Latijnsch Amerika en voor ieder in het bijzonder krachtens apostolische volmacht *voor den tijd van dertig jaren* verschillende voorrechten toestaat. Ofschoon het niet noodig is U al deze voorrechten in het bijzonder mede te deelen, willen Wij U toch dit voorrecht bekend maken, dat vooral ten gunste kan zijn van anderen, namelijk: "Dat in alle landen van Latijnsch Amerika en in ieder dier landen in het bijzonder, zonder eenige uitzondering, ieder jaar op den tweeden November of op den volgenden dag, volgens de rubrieken van het Romeinsche Missaal, wanneer namelijk de gedachtenis van alle overleden geloovigen door de geheele Kerk wordt gevierd, alle priesters, zoowel seculiere als reguliere, en ieder in het bijzonder, zoolang zij in voornoemde landen verblijf houden, *drie Missen* kunnen en mogen opdragen,..... met dien verstande echter, dat de bijzondere verdienste van de *tweede en derde Mis* niet op een bijzonder overledene maar tot lafenis van *alle geloovige zielen* geheel en al worde toegepast, overeenkomstig de Constitutie van Benedictus XIV *Quod expensis* van 26 Aug. 1748."

Daar Wij, zeer beminde Broeders, overeenkomstig de zorg voor de zielen, waarmede Wij belast zijn, de christengeloovigen zoowel levenden als overledenen wenschen bij te staan, verleenen Wij U deze bevoegdheid en bidden U ten zeerste, dat te beginnen met dit jaar alle priesters, zoowel reguliere als seculiere, zoolang zij in Ons vicariaat zullen vertoeven, van voormeld voorrecht gebruik maken, echter met strenge inachtneming van de voorwaarden in den tekst zelf opgenoemd.

Vaartwel, Broeders, en bidt voor Ons.

† fr. JACOBUS AMBROSIUS,
Tit. Bisschop van Teuchira en Apost. Vic. van Curaçao.

Gegeven te Curaçao, 24 October 1897.

Dinsdag had in de Sint-Annakerk van Otrabanda de Pontificale Mis van Requiem voor wijlen den Zeer Eerwaarden Heer G. F. G. M. VAN RIJN plaats. Een groote schare vulde het kerkgebouw, ook de Hoogedel Gestrenge Heer Mr. C. A. H. BARGE, Gouverneur der kolonie, was tegenwoordig en vele priesters, zoowel uit de stad als uit de buitenparochiën en onder wie ook de neef van den Overledene, de Zeer Eerw. Heer J. MEIJKNECHT, werd opgemerkt, bevonden zich in het priesterkoor. Ten zeven uur nam Z. D. H. Mgr. J. J. A. VAN BAARS, Apostolisch Vicaris van Curaçao, plaats op zijn troon en werd het *Officium defunctorum* gedeeltelijk gezongen. Onmiddellijk daarna begon de Pontificale H. Mis, waarbij Z. D. H. geassisteerd werd door den Zeer Eerw. Pater F. HELLING als Presbyter assistens en door de Wel Eerw. Paters H. BAARS en M. DAHLHAUS als diaken en subdiaken. Na de H. Mis zong Z. D. H. de absolutie bij de baar.

* *

De mail van heden bracht voor de Curaçaosche Missie een droevig bericht aan. Te Amsterdam overleed den 10den October een harer beste weldoeners, die jarenlang hare belangen met de meeste zorg en de grootste onbaatzuchtigheid behartigde, de Hoogwaardige Heer, Mgr. HENRICUS POPPEN, Proto-Notarius apostolicus ad instar participantium, Kamerheer in buitengewonen dienst van Z. H. Paus LEO XIII, Proost van het Kathedraal Kapittel van Haarlem, Deken van Amsterdam en Ridder in de Orde van den Nederlandschen Leeuw. De eerbiedwaardige Overledene bereikte den ouderdom van 81 jaren.

Niet alleen, dat de Hoogwaardige Heer Mgr. POPPEN het Curaçaosche Vicariaat op een bijzondere wijze liefhad en dit meermalen door daden toonde, ook stelde hij levendig belang in de stichting van Scherpenheuvel. Bij uiterste wilsbeschikking vermaakte hij zijn kostbare bibliotheek aan het nieuw opgerichte Seminarie en wilde aldus ook van zijn kant eenigszins medewerken tot bereiking van het doel, dat voorzat bij de grondvesting van Scherpenheuvel.

Hopen wij, dat wijlen Mgr. POPPEN reeds de belooning der trouwe dienaren Gods erlangd heeft. Hij ruste in vrede.

Havennieuws.

Nu *La Verdad* in haar nummer van 25 October hetgeen gebeurde met de *Gouverneur Van Heerdt* meedeelt, meenen wij dit bericht met wat wij vernamen uit den mond van personen, die daarbij tegenwoordig waren, te moeten aanvullen: het kan dienstig zijn voor de veiligheid van de personen, die in het vervolg een reis met de *Gouverneur Van Heerdt* ondernemen.

Men was Dinsdagnamiddag omstreeks half drie van Aruba uitgegaan en tegen half elf 's avonds bemerkte een der passagiers, dat een stoomschip, later bleek het de *Venezuela* van de *Red D Line* te zijn, hen achterop stoomde. De *Gouverneur Van Heerdt* had geen licht op, zoodat de passagiers bij het naderen van het stoomschip in den grootsten angst verkeerden. Op aandringen der passagiers beval de kapitein toen de lamp, die in den mast moest gehescheu worden, te voorschijn te halen, doch niet dan met de grootste moeite kon de bergplaats worden geopend, wel een bewijs, dat die lamp zelden of nooit gebruikt wordt. Ook het ontsteken van de lamp vorderde veel tijd, wijl bijna alle lucifers op het schip vochtig waren en weigerden te ontbranden, zoodat alleen het schuldig verlies van tijd, toen men de aandacht der opvarenden van het stoomschip op zich wilde trekken, reeds meer dan voldoende zou zijn geweest om de aanvaring te hebben doen geschieden. Maar erger wordt de zaak, wanneer men nu vereemt, dat den volgenden avond, de kapitein weigerde het verlangen der passagiers in te willigen, die nog bezorgd door het voorgevallene van den vorigen dag vroegen, dat licht ontstoken zou worden, en hij daartoe slechts overging toen men hem bedreigde, dat bij de bevoegde autoriteit klachten over zijne nalatigheid zouden ingediend worden. Wij voor ons hopen, dat nu het gebeurde algemeen bekend is, die bevoegde autoriteit maatregelen zal nemen om te voorkomen, dat zeker niet op vaartuigen in dienst van het Gouvernement de passagiers nog oogenblikken moeten beleven als waarin die van de *Gouverneur Van Heerdt* in den avond van den 19den October hebben verkeerd.

* *

Zondagmorgen kwam hier voor de eerste maal binnen de nieuwgebouwde Italiaansche stoomboot *Centro America* van de maatschappij *La Veloce.* Uitgenoodigd door den Agent dier maatschappij begaven zich 's avonds eenige dames en heeren aan boord om het nieuwe stoomschip te bezichtigen, terwijl bij die gelegenheid de kapel van het garnizoen haar beste stukken ten gehoore bracht. Deze boot is zeker de schoonste, welke de maatschappij *La Veloce* in de vaart bracht, het houtwerk, dat tot versiering werd aangebracht, is meesterlijk afgewerkt. Zoowel de salons als de cabines zijn weelderig ingericht en worden electrisch verlicht. Maandagmorgen zette de *Centro America* de reis voort naar de havens van Colombia, vanwaar zij de volgende week zal terugkeeren.

* *

Zondag reeds keerde Hr. Ms. *Alkmaar* uit zee in onze haven terug. Aanleiding tot deze spoedige terugkomst moet de ongesteldheid van een officier geweest zijn, die op zee ziek is geworden. In den loop der volgende maand zullen door de bemanning van genoemd oorlogsschip te Bonaire schietoefeningen gehouden worden.

* *

Een treurig ongeval had Woensdagmorgen op de Engelsche brik *Curaçao* plaats. De stuurman van dat schip beval den bootsman eenige werkzaamheden te verrichten, de bootsman echter weigerde te gehoorzamen. Daarop ontstond tusschen beiden twist, die zoo hoog liep, dat de bootsman zijn mes trok en den stuurman aan borst en arm verwondde. De bootsman werd later in verzekerde bewaring gebracht, terwijl de gewonde stuurman met de *Curaçao* via Bonaire naar New-York ging.

Woensdag keerde de Amerikaansche stoomboot *Saga* hier van Bonaire terug. Het is de *Saga* niet gelukt de *Anna Braunschweig*, die de vorige week op de zuidoostelijke kust van Bonaire gestrand is, los te krijgen. Men beschouwt de *Anna Braunschweig* dan ook als verloren, zoodat zij voor afbraak in openbare veiling komen zal. De *Anna Braunschweig* was op reis naar Aruba om van de *Aruba Phosphaat Maatschappij* een lading kalk in te nemen.

* *

Bij gebrek aan lading en wegens de feesten ter gelegenheid van den naamdag van den Bevrijder van Venezuela, SIMON BOLIVAR, kwam de Amerikaansche stoomboot *Venezuela* van de *Red D Line* hier reeds Donderdag in plaats van Zaterdag binnen. Hedenmiddag zet de *Venezuela* hare reis voort naar New-York.

Posterij en Telegrafie.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Esther de Marchena y Hs., Martin Senior, Alejandro Goiticoa, Elodia Curiel, M. & J. Cardoze, Francisca Evers, Tereza Bentancut, Ephraim Curiel Jr., (aang.)

Niet voor bestelling of verzending vatbaar de volgende ongefrankeerde drukwerken:

Dr. Th. Lens, M. Michelsen, E. v. d. Meulen Jr., Eduardo de Pool, L. de Castro y Sra. (4) M. Cardozo y familia (5).

De chef van het telegraafbureau alhier brengt in de *Diario del Comercio* ter kennis van gezagvoerders van stoombooten, zeilschepen en andere vaartuigen een drietal artikelen ge-

nomen uit de voorschriften van de Internationale Conventie en dienende om de onderzeesche kabels voor schade te bewaren.

Benoemingen.

De President van de Vereenigde Staten van Noord-Amerika heeft tot consul van die Staten op ons eiland in plaats van den Heer SPENCER benoemd den Heer L. B. SMITH, die ook reeds vroeger met het consulaat van dat land was belast.

De President van de Vereenigde Staten van Venezuela heeft benoemd tot handelsagent van die Staten te Bonaire den Heer P. BOOM, en tot handelsagent dierzelfde Staten te Aruba den Heer S. ODUBER.

Schutterij.

Naar wij vernemen zullen aanstaanden Donderdag, dus niet op den gewonen exercitie-dag Maandag, door de schutterij groote militaire oefeningen in den omtrek van de plantage *Veeris* uitgevoerd worden.

De schutters trekken reeds om vier uur, uit.

Regen.

Wegens het onweer, dat dreigde, verwachtte men Woensdag, dat de zoo lang gewenschte regen niet meer zou uitblijven. De meesten werden echter in hun verwachting teleurgesteld, daar het onweder zich boven slechts een klein gedeelte van het eiland ontlastte. Het gedeelte tusschen *Santa Maria* en *Dania* werd goed bedacht, maar verder bleef alles ten oosten en ten westen droog. Het ziet er dan ook overal bedroevend uit en zoo er geen verandering komt, gaat ons eiland een schraal jaar tegemoet.

Santo Domingo.

Het bestuur van de Republiek Santo Domingo heeft een decreet uitgevaardigd, waarbij de invoer van Amerikaansch goudgeld verboden verboden wordt. Vreemd klinkt deze bepaling, wanneer men bedenkt dat het Dominikaansche zilver, dat voor *f* 2,50 moet doorgaan, thans niet meer waard is dan *f* 0,82½.

NEDERLAND.

Een laatste en een eerste gang.

Het *Handelsblad* geeft zijnen lezers den volgenden indruk, bij de opening der Staten-Generaal verkregen, ten beste.

Donker was de hemel; regenvlaag en stortbui wisselden elkaar af, maar ondanks slijk en modder, verdrongen zich duizenden op de straat, om de Koningin naast hare moeder den jaarlijkschen tocht te zien maken van het Paleis in het Noordeinde naar het Binnenhof. Ook in de zaal deed het gemis der zon niet goed. Het goud schitterde niet zoo op de galarokken.

Trouwens onder de Kamerleden waren er veel die slechts den gekleeden rok droegen. Maar toch werd onder de Kamerleden, Staatsraden en Ministers menigeen opgemerkt door het overtalrijke publiek dat de tribunes vulde, die uitblonk door fraaiheid van uniform of costuum. Ook de leden van het *corps diplomatique* waren talrijk vertegenwoordigd in groot ornaat in de tribunen te zien.

Maar op eenmaal was aller aandacht op één punt gevestigd. De gesprekken verstomden, de pratende groepen stoven uiteen en lieten het breede middenvierkant voor de estrade vrij. De groote middeldeuren van de hoofdtrap, toegang tot de zaal, vliegen open en de kamerheer-ceremoniemeester stampend met zijn staf op den grond verkondigt: de Koningin! ze schuiven de zaal in, de kamerheeren in rij en gelid, de grootofficieren, de opper-ceremoniemeesters in hofgala-costuum en verdwijnen voor de aanwezigen, die zijn opgestaan.

Daar verschijnen in den gang de beide Koninginnen en naast de bekende figuur van de Koninklijke moeder, als steeds in 't zwart, staat de rijzige gestalte van de lieftallige jonkvrouw, de Koningin.

In haar wit satijnen tot den hals gesloten kleed en den hoogen hoed met witte veeren ziet zij er statig uit maar de vriendelijke blik uit haar stralende oogen en hare beminnelijke neigingen links en rechts, naar alle zijden geven iets buitengewoon bekoorlijks, aan haar verschijning, en iets jeugdigs en frisch aan de ingeroeste statige openingsplechtigheid. En als zij, op de estrade voor den troon gekomen, nog even Haar Moeder aanziet, alsof zij verlof vraagt om te mogen plaats nemen, dan maakt dit een allerprettigsten indruk. Met den waaier in de hand, blijft zij rechts naast Haar Moeder zitten, aanhoorend de voorlezing van het Staatsstuk maar ongedwongen kijkend naar voren, links en rechts opnemend de inrichting van de zaal, die allen hopen dat zij nog vele jaren moge betreden. En die gedachte dringt zich zoo op aan ieders gemoed, dat als de voorlezing van het Staatsstuk is afgeloopen en de stoet met de commissie van ontvangst weer tot den uittocht zich bereid maakt, een driewerf luid: "leve de Koningin" spontaan der jeugdige Vorstin tegenklinkt, als zij door de rijen der volksvertegenwoordigers naar den uitgang heenschrijdt.

Een lid, wij meenen de heer Donner, gaf voor dit niet alledaagsch bewijs van sympathie, het signaal, en dit gejubel vond een echo overal, op het Binnenhof en door de straten naar het paleis, op den eersten tocht van Koningin Wilhelmina naar de wetgevende vergadering.

BUITENLAND.

Rome.— Volgens berichten aan de Madridsche *Imperial* uit Rome, wordt op het Vaticaan eene groote terughoudendheid in acht genomen betrekkelijk de quaestie tusschen den bisschop van Majorca en den Spaanschen minister van Financiën. Toch meent men te weten, dat Z. H. de Paus, krachtens de bepalingen van het Concilie van Trente (Cap. XI § XXII) de excommunicatie zal handhaven, hoezeer er naar zal worden gestreefd, om zoo spoedig mogelijk eene bevredigende oplossing te vinden. Zoo heet het, dat de minister zal moeten aftreden.

Dat de zaak als hoogst ernstig wordt beschouwd, blijkt o.a. hieruit, dat de kardinalen, tegen de gebruiken der Roomsche Curie in, onverwijld zijn bijeengeroepen.

Volgens eene correspondentie aan het *Journal des Débats* zou den bisschop van Majorca het voorstel zijn gedaan, dat de confiscatie der kerkelijke goederen niet zou geschieden, indien hij in zekere [niet genoemde] voorwaarden wilde treden, voorwaarden, die de waardige kerkvoogd, als strijdig met de eerlijkheid, met verontwaardiging heeft van de hand gewezen. Het schijnt, dat er eene groote zuivering in het personeel der openbare administratie noodig is; de heer Silvela heeft haar ten minste reeds in zijn program opgenomen.

Opmerkelijk is, dat zelfs in de laatste dagen de houding van den bisschop van Palma, tegen die administratie aangenomen, niet alleen staat. Een katholiek blad publiceert een document, gericht aan den pauselijken nuntius door den aartsbisschop en de prelaten van Burgos, over berooving van kerkelijke goederen door de staatsbeambten; en in het kerkelijk bulletin van het diocees Zamora is een ander document gepubliceerd van gelijken aard, onderteekend door den aartsbisschop van Valladolid en zijne suffragaan-bisschoppen.

Duitschland. — De *Kölnische Zeitung* schreef onlangs een nogal heftig artikel tegen Engeland met het verzoek, dat deze mogendheid hare vijandige houding tegen Duitschland zou laten varen en toenadering zoeken tot de Triple-Alliantie.

De taal klonk wel een weinig vreemd van de zijde van Duitschland, waar men den laatsten tijd blijkbaar in alle deelen tegen Engeland is gekant, en tegenover Engeland, waar men na het feest der koningin vrij verzoeningsgezind is opgetreden tegenover Duitschland.

De *Times* antwoordt dan ook niet rechtstreeks, maar langs eenen omweg, d. i. met een commentaar van de Russische bladen, die zich in de quaestie hebben gemengd. Het blad drukt zich als volgt uit:

Engeland kan in geen geval meer dan eene eenvoudige toenadering zoeken met de leden van eene of andere Europeesche alliantie het geval van oorlog natuurlijk uitgezonderd. De Russische bladen hebben, meenen wij, overigens reden tot de verklaring, dat de hinder-nissen tot het aangaan van goede betrekkingen niet onoverkomelijk zijn.

Wij staan reeds eenigen tijd op goeden voet met Frankrijk en Rusland, en zien geene reden, waarom die betrekking niet nog hartelijker zou kunnen worden.

Ook de *Novoië Vrémia* verzekert, dat die beide verbondene mogendheden eene toenadering tot ons uitvoerbaar achten zonder nadeel voor één hunner in Azië of in Afrika. Czaar Nicolaas I — 't is goed dit onze Duitsche mentors te herinneren — was van dezelfde meening wat Engeland en Rusland betreft, eene meening, die altijd aanhangers heeft gehad.

Anderzijds acht de *Sviet* onuitvoerbaar het plan van eenige Duitschers, om een soort van Europeesch liga te vormen tegen Engeland. De verstandhouding, daartoe noodig, zou moeilijk zijn te verkrijgen. Frankrijk zou zijne aanspraken op Elzas-Lotharingen moeten opgeven, een offer, waartoe het weinig genegen is, en dat, eenmaal gebracht, Rusland eenzaam zou maken tegenover Duitschland, ja, misschien tegenover Frankrijk zelve.

Opmerkelijk is hierbij, wat het officieuse dagblad *Italia Militare* schrijft Het betoogt de noodzakelijkheid, waarin Italië verkeert, om toenadering te zoeken tot Engeland. Duitschland, zoo schrijft het onder andere, kan zich eenige opstootjes tegen Engeland veroorloven. Oostenrijk kan strekt genomen de hulp van Engeland missen; maar wij, Italianen, zouden zonder dien steun meer dan geïsoleerd zijn; wij zouden bijna alleen den schok moeten doorstaan van de vloot van den Tweebond, eene maritieme krijgsmacht, die in tijd van oorlog voor ons een ontegenzeggelijk groot gevaar zou zijn.

Spanje.— Dat de nieuwe Amerikaansche gezant te Madrid, Generaal Woodford, geen ultimatum indiende, wordt in eene nadere mededeeling via Parijs toegegeven. Maar toch moet, in een door hem overgelegd memorandum namens de Amerikaansche Regeering zijn verklaard, dat, wanneer tegen den tijd dat het Amerikaansch Congres bijeenkomt geen bevredigende mededeelingen zijn ontvangen betreffende eene spoedige beëindiging van den oorlog op Cuba, de Amerikaansche Regeering onmogelijk zeggen kan welke maatregelen zij nemen zal om in den toestand te voorzien. Nu kan men dit zekerlijk opvatten als eene nuchtere mededeeling van menschelijke onwetendheid, maar in de diplomatie van tegenwoordig zijn dergelijke aardigheden niet meer gebruikelijk, en zoo verschilt deze mededeeling in het wezen der zaak dus toch niet zoo heel veel van het eerste bericht der *Indépendance Belge*, welker correspondent de juistheid daarvan trouwens steeds is blijven volhouden. — Uit Madrid wordt nader gemeldt, dat de nieuwe Amerikaansche gezant, Generaal Woodford, daar nu aankwam. Volgens nadere berichten heeft hij in last aan Spanje Amerika's goede diensten aan te bieden tot beëindiging van den oorlog met Cuba, die aan Amerika ook zooveel nadeel toebrengt, terwijl het anderzijds onmachtig is de vrijbuiters-expedities naar het eiland tegen te houden. Maar de Amerikaansche Regeering vleit er zich mede door een minnelijke schikking een einde aan den opstand te kunnen maken. Mocht Spanje weigeren, dan zou Amerika niet tot eene oorlogs-verklaring overgaan, maar de Cubanen dermate begunstigen, dat het met een breuk met Spanje zou gelijkstaan. Een termijn is door Amerika niet gesteld.

J. A. HENRIQUEZ

ta participa na su amigoe- i relacionadonan, koe el a muda su cas di comercio for di Aguasal na Keukenstraat cas No. 55 dilanti di pacus di Señor Mozes De Sola.

Curaçao, Octubre 21 de 1897.



Bekendmaking.

De verkoop van ZILVEREN, GOUDEN en JUWEELEN VOORWERPEN, beleend ter *Spaar- en Beleenbank* van 1 Januari t m 30 Juni 1895, onder N°. 8350 D t m N°. 2809 E. zal plaats hebben op Donderdag den 4 November a. s. en volgende dagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, 13 October 1897.

De Voorzitter,

M. P. CURIEL.

ANUNCIO.

Bendementoe di PREENDANAN di PLATA, ORO i DJAMANTA koe tin placa fiá ariba nan na *Spaar- en Beleenbank*, esta esnan for di 1 di Januari té 30 di Juni 1895 bao di N°. 8350 D té N°. 2809 E lo toema lugá dia Huebes 4 di November i dianan koe ta sigui.

Ta jama interesadonan di bin paga nan interes, afin di evita nan bendementoe.

Curaçao, 13 October di 1897.

President,

M. P. CURIEL.

Dr. J. Ph. EvertszHz.

ARTS,

biedt het publiek zijne diensten aan :

SPREEKUREN:

7 tot 8 's morgens, 3 tot 4 's namiddags.

TELEPHOON No. 157.

HUIS N°. 12. SCHARLOO.

Curacao, October 1897.



van Houtens Cacao

Wordt door de Cacao-kenners wegens hare voortreffelijkheid en heerlijken smaak boven andere merken verkozen.

BEKENDMAKING

De ondergeteekende, door de Hollandsche Credietbank te Amsterdam benoemd tot Vertegenwoordiger voor den verkoop van Europeesche premie-loten op termijnbetaling op dit eiland en de overige eilanden der kolonie, biedt hierbij aan het publiek die premie-loten op buitengewoon voordeelige conditiën te koop aan.

Voor verdere inlichtingen vervoege men zich bij den ondergeteekende.

Curaçao den 1ste October 1897.

NICOLAS J. H. CURIEL.

DE door ons in 1867 uitgevonden ***Fijne Palmitine Zeep*** is de meest gerenommeerde Nederlandsche Toiletzeep, fijn geparfumeerd, bijzonder zacht vóór de huid en de meest geschikte Zeep voor zuigelingen en kinderen en voor alle personen, die prijs stellen op eene gezonde blanke en zachte huid.

Voor de tropische luchtstreken is deze Zeep uitmuntend, daar zij door zuiverheid van fabrikaat en hoog zeepgehalte onveranderlijk en niet aan uitdrogen onderhevig is.

Onze ***Palmitine Zeep*** staat onder voortdurende contrôle van Dr. P. F. VAN HAMEL ROOS en A. HARMENS Wzn. te Amsterdam.

Ieder stukje moet van onzen naam en gedeponeerd fabrieksmerk "***HET ANKER***" voorzien zijn.

Men wachte zich voor de talrijke namaaksels.

SOLIEDE VERKOOPERS GEZOCHT.

GEBR. DOBBELMANN,

Nijmegen. *Zeepfabrikanten*

Botica Central

DE LANNOY & C°

CURAZAO — OTRABANDA

CALLE ANCHA N° 160

Teléfono N° 107.

Surtido completo de drogas y medicinas de patente de las más modernas ; perfumes de varias fábricas, anteojos, tabacos, semillas de hortalisa, cacao y chocolate de distintas marcas, vinos del Rin y tinto de los más renombrados, cerveza blanca y negra, etc., etc.

M. B. GORSIRA & C°

— HEERENSTRAAT —

tienen constantemente un surtido de toda clase de mercancias renovado por todos los vapores.

Novedades,

Artículos de fantasía,

etc., etc., etc.,

MÁQUINAS DE COSER DE SINGER LEGÍTIMAS.

PRECIOS DE REALIZACION.

TOSES Y CATARROS.

Como curativo de la Tos y del Catarro no tiene igual la Emulsión de Scott. Hay gran diferencia entre "detener" ó "aliviar" y *curar radicalmente* un catarro ó tos. No puede haber curación real sin hacer desaparecer la causa de la enfermedad. La Emulsión de Scott devuelve al sistema robustez y fuerzas haciendo que no esté tan expuesto á estas enfermedades. El principio de la Tísis es á menudo un catarro ó tos. Como la

Emulsión de Scott



Marca de Fábrica.

de aceite de hígado de bacalao con hipofosfitos de cal y de sosa cura tan efectivamente la tos y el catarro, se la considera muy necesaria medicina de familia que es prudente conservar en la casa contra tan fuecuentes afecciones. Es agradable al paladar. Los niños la toman con verdadero placer y los transforma de raquíticos y endebles á fuertes y rollizos, blindandolos, por decirlo así, contra las Toses y Catarros y otras enfermedades. Pruébese. No hay nada mejor para curar la Anemia.

De venta en las Boticas. Rechácense las imitaciones.

Scott y Bowne, Químicos, Nueva York.

TYD-TAFEL

DE STOOMSCHEPEN VAN "THE RED D LINE"

TUSSCHEN

NEW-YORK,

LA GUAYRA, PUERTO CABELLO, CURAÇAO, CORO EN MARACAIBO

1897	Philadelphia		Caracas		Venezuela		Philadelphia		Caracas		Venezuela	
Vertrekt van NEW YORK....	Oct.	23	Nov.	4	Nov.	13	Nov	24	Dec.	4	Dec.	14
Komt aan te CURAÇAO	,,	29	,,	10	,,	19	,,	30	,,	10	,,	20
Vertrekt van ,, ...	,,	30	,,	11	,,	20	Dec.	1	,,	11	,,	21
Komt aan te PTO. CABELLO	,,	31	,,	12	,,	21	,,	2	,,	12	,,	22
Vertrekt van ,,	Nov	2	,,	13	,,	22	,,	3	,,	13	,,	23
Komt aan te LA GUAYRA..	,,	3	,,	14	,,	23	,,	4	,,	14	,,	24
Vertrekt van ,, ...	,,	6	,,	17	,,	27	,,	7	,,	17	,,	28
Komt aan te PTO. CABELLO	,,	7	,,	18	,,	2	,,	7	,,	17	,,	29
Vertrekt van ,,	,,	8	,,	18	,,	29	,,	8	,,	18	,,	29
Komt aan te CURAÇAO	,,	9	,,	19	,,	30	,,	9	,,	18	,,	29
Vertrekt van ,, ...	,,	10	,,	19	Dec.	1	,,	10	,,	19	,,	30
Komt LA GUAYRA aan .... om passagiers en *Mails* aan wal te zetten en in te nemen.	,,	11	,,	20	,,	2	,,	11	,,	20	,,	31
Komt an te NEW-YORK....	,,	17	,,	26		8	,,	1	,,	27	Jan.	6

Stoomschip Maracaibo

Vertrekt van CURAÇAO....	Oct.	30	Nov.	11	Nov.	20	Dec	1	Dec.	11	Dec.	[illegible]
Komt aan te MARACAIBO....	"	31	,,	12	,,	21	,,	2	,,	12	,,	[illegible]
Vertrekt van "	Nov.	7	,,	17	,,	28	,,	8	,,	18	,,	[illegible]
Komt aan te CURAÇAO....	,,	8	,,	18	,,	29	,,	9	,,	19	,,	[illegible]

De Stoomschepen van deze lijn zijn expresselijk in Philadelphia voor deze vaart gebouwd en hebben zeer geriefelijke kajuiten voor passagiers.

RIVAS, FENSOHN & Cia.,

Agenten.